

ԼԱՊՏԵՐ ԴԻՈԳԻՆԵԱՆ

ՀԱՆԴԷՍ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ԶԱԽԵՇՏԱԿԱՆ

Ա. ՏԱՐԻ Ա. ՇՐՋԱՆ

1888 ՄԱՐՏ 26

ԹԻԻ 17

ԲՈՎԱՆԳԱՆՈՒԹԻՒՆ

Առ ընթերցողն . — Ազգային տե-
սութիւն . — Ազգային լուրեր . — Գիրքը-
Հիլլենուհայն կարծիքն Հայունեաց մա-
սին . — Նշանախօսութիւնք . — Գիտցինէ-
սի երազները . — Առակք Իրիտիանեայ . —
Առողջաբանակա . — Սէօզ Սէօզկէթ :

ԱՌԸՆԹԵՐՅՈՂՍ

Ես՝ Դիագինէս, լսողութեամբն իմ
շանաւոր, ահա՛ վերջապէս դարձած
երկար ուղեւորութենէս, զոր կա-
տարեցի շուրջ զաշխարհաւ, որպէս
ոմն ի մահկանացուաց՝ շուրջ զլուս-
նով, կը խոստանամ՝ վերադառնալ զը-
ռարճոնալ և զուարճացնել զքեզ
ո՛վ աղնիւ ընթերցող, պատմելով

քեզ ինչ որ տեսայ մեծ ու պզտիկ
լայն ու նեղ, հին և նոր, բարի ու
չար և բարձր ու ցած . բայց չեմ
մուծնար կանխաւ ներողամտութիւնդ
խնդրել այն ցաւոյ համար, զոր կը
փախնամ՝ պատճառել, և այն հաճո-
յից համար, որք՝ իրենց աստուկու-
թեանը պատճառաւ կրնան, մինչև
աստիճան մը, — որպէս սովոր են ը-
սել աղնիւ փոստաբանք — տարօրի-
նակ ազդեցութիւն մը դպրացնել,
որ կարելի լինի փաստակար դառնալ,
25՝ մի որ ըսուած է թէ աստուկ
ուրախութիւնն ալ ունի իր փոստն,
և չէ՞ մի որ իմ նպատակս ալ է,
մէկ կողմանէ, մայրութիւններն հար-
ուածել, միւր կողմանէ խնդրացնել
անդր քան զային :

Արդ՝ անձամբ անձինք բարի գա-
լուստ մաղթելով, որովհետեւ կը

վախնամ որ ուրիշ մը այդ պատիւը
չհամարձակի ընել ինձ, աշխարհ
գոյնարամատիւն լինելով մեծու-
թիւնն, ահա՛ այս օրուքնէ կսկսիմ
չնայխարհիկ Լապտերիս լուսոյն մի-
ջոյաւ տեսածներս ի գիր առնուլ,
և քեզ հետ ի միասին զորմենալ,
սքանչանալ, հիանալ, խնդալ, քրք-
րիջ բառնալ, և, եթէ կը հաճիք,
խնդալէն ճաթիլ ի միասին:

Սակայն՝ նախ և առաջ, Աղբիւ-
րնթերցող, մտիկ ըրէ պայմաններս,
զոր կը ներկայացնեմ քեզ այս նա-
խարանով՝ ի փոխարէն աշխարհ ծա-
ռայութեանց, զոր խոտովանիմ
պատրաստ լինել մատուցանել հաղ-
ուագիւտ ընթերցասիրութեանդ:

ՊԱՅՄԱՆՔ ԳԻՈՂԻՆԵԱՆ ԼԱՊՏԵՐԻ

Դիող ինեռն Լապտեր տալոյժմ
պիտի հրատարակուի շաբաթը մի
անգամ, Շաբաթ օրերը, ծաւալը
միջակ՝ 16 երեսներէ բաղկացեալ.
պարունակութիւնը Աղգային, Զա-
ւեշտական, Գնահաղատական, Բա-
լոյտական և զանազանք:

Այս պայմաններն ունեցող որ
և է յօդուած կամ դրութիւն կըր-
նան ընդունուիլ ի հրատարակա-
թիւն, բայց չհրատարակուածներն
ալ կը դատապարտուին ցկեանս
բանտարկութեան:

Շրջանը 60 թիւերէ կը բաղ-
կանայ:

Շրջանին գինն է ԿԱՆԻԻԿ 40
դահեկան:

Կիսաշրջանը 25 դահեկան:

Գրատալոյ համար 30 դահե-
կան. գրատաներէն դրամի տեղ կըր-
նան բօթոյցի լույս խրկել:

Օտար երկիրներու համար 12
Փրանք:

Իւրաքանչիւր օրինակ ձեռքէ
կը վաճառուի 40 փարայի. չգնողք
ոչինչ պիտի վճարեն, իսկ անոնք որ
ուրիշ գնողէ մը կտանեն կը կոր-
դան, տնտեսական բարձրագոյն գի-
տութեան պահանջած միակ պոյժա-
նին՝ խնայողասիրութեան համար,
պիտի վճարեն ընթերցողական
ղգայու միին, եթէ ունին, քիչ մ'ալ
խիզ, որոյ խառնուրդն պիտի
պատրաստէ այն չքնաղ տպրանքը
զոր, կը յուսամ թէ, շատեր պիտի
դան միտուելու, և գոյնաւ պիտի
կրնան վերագնել, եւ անոնց համար
ալ, որ ոչ վճարմամբ և ոչ ձրի պի-
տի հաճին կարդալ, պիտի խնդրեմք
Բարձրելոյն շնորհքն, և չպիտի մոռ-
նանք մեր ազօթից մէջ՝ որպէս կը-
նեն տեսակ մը հօդեր - յիշել տ-
նոնց անուանքն, արտօտուել տ-
նոնց համար, քանզի (գրեթէ) կոր-
սուած են, և մանաւանդ անղղայ
են իրենց կորստեան: Ո՛հ, օտակա-
րի է այս վիճակն, յորմէ զմեզ գա-
մենեոին ազատ պահէ Տէրը, ամէն:

Ա.ԶԳ.Ա.ՅԻՆ

Լապտերի երկարատեւ վաճ-
ման միջոցին աղգային կարեւոր
շատ մը դէպքեր տեղի ունեցան,

զորս անգղական թերթերն՝ հրատա-
րակելով, ծանօթացուցին Հայ աշ-
խարհին, Այդ դէպքեր, որը ու-
րախառնիթ որը վշտացուցիչ, հարկ
էր որ զգացող Հայ սրտերն յու-
զէր, որպէս և եղաւ :

Լապտեր՝ որ զգացու մասին
- թէպէտ թուղթի կտոր մ'է ամեն
թերթերու պէս, - միշտ գերազանց
դանաւած է, անշուշտ անհունապէս
սուաւել վշտացած, որ լուսթեան
դատապարտուելովը չէր կրնար
գիրազգաց խորին զգացումներն
հնչուն բառերով յայտնել :

Ուստի այժմ, որ վերտոին լե-
զու կեպէ ոչ իրրեւ մանկիկ մը, այլ
իրրեւ Զաքարիա մը յետ ընդ եր-
կար պապանձման, պիտի սկսի, և
պիտի շարունակէ - թէպէտ շարու-
նակութիւնն հայու մը համար սար-
ստակեցուցիչ բան մը ըլլայ - մեղա-
նի և տպագրական գրերու միջոցաւ
իւր զգացումներն այդ դէպքերու
մասին յայտնել թուղթի վրայ :

Սակայն ահա՛ հիմակուքնէ չը
վտրանիր ըսել թէ՛ կուսակցութեան
մը վերաբերելու համար չէ՛ որ
ճշմարտութեան կողմը պիտի բռնէ
և պիտի պաշտպանէ ինչ որ աւելի
բանասերն է : Ճշմարտութիւնն, որ-
պէս և ստույթիւնն կուսակցութիւն-
ներ համարենքիս զարմանալի չթուի,
հիմա առաքինութիւն թէ մուր-
թիւն, կուսակցական գողափարներ
կը համարուին, և արդարեւ ի՛նչ
անպատուութիւն քան մարդոց որ
և է մէկ գործն մուրթիւն համա-
րել, կամ առաքինութիւն, որ ըստ

ինքեան չեն այլ ինչ, բայց ներքին
համարմանց Բ-Գ-Դ, գործնակա-
նքն :

Կրնայ ըլլալ որ յապագային,
ստույթեան կուսակիցներ վշտանան
մեր այս ազգութենէն, և թշնամի-
ներ ունենայ Լապտեր, իցաւ իւր
փոփոխիկ սրտին, սակայն, հաւա-
տացէ՛ք, թէ բոլորովին անփոյթ
պիտի գանուի նա ամեն թշնամա-
նաց առջեւ, և տպառած պիտի
կորի ամեն պարսկերու հանգէպ,
որ իրեն կուգրուին : Այս լիմանիկ
կրտսի՛ սկզբունքի տէր ըլլալ, և
վերաբերած կուսակցութեան հա-
մար գլուխն իսկ վտանգի դնել,
այսինքն է շահն, զի հիմակուան
գլուխը, զոր ամեն կենդանի մարդ
կը վայելէ, շահն է :

Սա՛ ալ պէտք է գիտցուի որ
այսպիսի թշնամեաց վշտանալ իսկ
չպիտի անցնի մեր մտքէն, զի՛ մեզ
պէս, հարկ է որ և ստույթեան կու-
սակիցն սկզբունքի տէր ըլլայ . ըս-
կըզբունքէ սկզբունք ցատկելէ ա-
ւելի գէշ բան չկայ, մանաւանդ
բնաւ սկզբունք չընդունելն՝ դէշէ
վեր բան մ'է : Եթէ չէք հաւա-
տար կարդացէ՛ք այդ ախտէն
բանուող թերթն . ի՛նչ տխուր
փիճակ, ի՛նչ տաղնապետ կացու-
թիւն . . . տանջա՛նք յախտեա-
կան, յորմէ յայնժամ միայն կրնայ
ազատիլ այն թերթ երբ զգաստա-
նալով՝ կը փարի Լապտերի հաւա-
տոց :

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ուրուրեմն Պէշիկթաշի գերեզմանատան խնդիրն ալ կը վերջանայ որպէս արժան է վերջանալ: Ամենայն Հայոց Հայրապետն կոնդակաւ մը կը յայտնէ իւր կամքն, և Աղզն սիրայօժար կը նուիրէ զայդ գերեզմանատուն իւր լսիրելի վեհապետին, որոյ հովանւոյն ներքեւ կապրին ամեն Հայ անդորր և ապահով:

Ոսկերտտեաց փոխադրութիւնն պիտի կատարուի վաղ ընդ փոյթ պարտ ու պատշաճ յարդանօք:

* *

Ամեն Ս. Պատրիարք Հայրը անցէալ շարժաթ առաւօտ Մայր եկեղեցւոյ Պէշեան և Լուսաւորչեան վարժարաններն այցելելով, միւթարական խօսքեր ուղղէց աշակերտաց՝ իրենց տեսչին մահուան համար: Այս առթիւ Ն. Ամենապատրութիւն ծանոց թէ իրենց առժամեայ տեսուչ կարգուած է Մելիքեան Մկրտիչ էֆէնտի:

* *

Ուրախութեամբ կիմանանք թէ եւրօպայի մէջ վերջերս սկիզբն առած կաթողիկոսեան յարելու փափաքն անհետացեր է: Կրօնափախ վերատին Հայաստանեայց եկեղեցւոյ գերկը գարձած են շնոր-

հիւ անխնջ Նիկովիտիոյ ուսանողներ: Ստեփան եպիսկոպոս Յովանիմեանի:

* *

Կրօնական Ժ. դովյ՝ կրօնական թերթ մը հրատարակելու համար կադմած վարչական խորհուրդը կարեւու դաս մը՝ կառնէ ոյս օրերս իրեն յանձնուած խնդիրներն ըստ կարելոյն շուտով կարգադրելու և գործի սկսելու: Պ. Թորոս Զուլալեցւոյ, ընտիր ատուած քանին նախաձեռնութեամբ «Եկեղեցի» Հայաստանեայց անուն կրօնական շաբաթաթերթ սկսաւ հրատարակուիլ:

* *

Վտնայ Պատրիարքական ֆոխանորդ Ալէաթեան Դեր. Գրիգորիս եպիսկոպոս իւր անձնական տկարութեան պատճառաւ դարձեալ հրաժարան զրկած է ի Պատրիարքարան և թախանձադին խնդրած որ Աղզ. Վարչութիւնն ընդունի զայն: Խառն ժողովը մերժեց Նորին Սրբազնութեան հրաժարականը:

* *

Բերայի քարոզիչ Արժ. Ներսէս վարդապետ Արարսեան՝ Տրապիզոնի պատրիարքական փոխանորդ կարգուեցաւ:

Գեր. Գարեգին եպիսկոպոս Սրբունձտեանց՝ արդէն հասած է ի Պոլիս, և պիտի կոչուի ի քարոզչութիւ Մայրաքաղաքի կարեւոր թաղի մը եկեղեցւոյն:

վեց

Մայր եկեղեցւոյ թաղ, Խորհրդ, ընտրութիւնն կատարուելով՝ հետեւեալ Մեծ. Տեառք յիշեալ Խորհրդոյն անդամ՝ անդամ ընտրուեցան.

1. Անտոն Սեթեան
 2. Գարրիէլ Փափաղեան
 3. Գրիգոր Մարդարեան
 4. Համբաձում Գաւանդեան
 5. Մկրտիչ Ինճեան
 6. Մկրտիչ Ռւղունեան
 7. Յակոբոս Նարկիլէճեան
 8. Յարութիւն Շէքերճեան
 9. Յովակիմ Ֆէնէրճեան
 10. Պօղոս Աֆէեան
 11. Սիմոն Հանչերեան
 12. Սահիան Բէօսէեան
- կարողութիւն կը մտղթեմք:

Ամեն Ս. Պատրիարք Հայրն՝ ըստ միաձայն յարտարարութեանն չորեքշաբթի առաւ խառն ժողովոյ, կոյս. կառավարութեան գլխեւթեան գլխութիւնը պիտի հայցէ ոստիկանութեան պաշտօնատուներ փոխադրուած հոյ ձերբակալելոց վրայ, որք են Սարքեան Մկրտիչ Էֆէնտի և վեց վանեցիներ:

Գ Ի Ր Ք Ը

Կրնամ յիշել թէ՛ երբ հաղիւ վեց տարեկան էի, շատ անդամ

մօրս քով կը վազէի և կաղաչէի զինքը, որ ինձ պատմութիւն ըսէ:

Սիրելի մայրս, որ բնաւ ինձմէ բան մը չէր ինայեր, ըսաւ օր մը «Աստուած Արքահամին հաւատքը փորձելու համար ըսաւ նմա թէ քու սիրելի որդիդ՝ Խահակը ինձ զոհ պիտի մատուցանես. Արքահամ նահապետ առանց վարանման՝ օր մը փայտեր բեռացուց իշուն և ելաւ լեռը, յետոյ երբ Խահակ կը հարցնէր նմա թէ, հայր, ամեն բան ունինք բայց ողջակէզը չունինք Արքահամ պատասխանեց, Աստուած զքեզ ողջակէզ կը խնդրէ, այս ըսելուն պէս խսկոյն իր որդւոյն թեւերը ու ոտքերը կապեց, Խահակ կը հնազանդէր, չէր տրտնջար բնաւ, և յետոյ մէջքէն հանեց իւր սուրը և երբ Արքահամ իւր որդին պիտի մորթէր, Աստուծոյ հրեշտակը անոր թեւէն բռնեց ու չթողուց, և իր որդւոյն տեղ ծառէն կախուած ոչխար մը ցցուց:

Երբ մայրս իւր պատմութիւնը լսեցուց հետաքրքրութեամբ մ'ըսի մօրս թէ, միթէ՞ տեսած ես Արքահամ համ հաճապետը:

— Ո՛հ, ոչ. պատասխաներդ նա. շատոնց ի վեր մեռած է Արքահամ:

— Բայց, ըսի, ուրիշ գիտես թէ նա ինչեր ըրաւ:

— Գրքի մը մէջ կարդացի, ըսաւ մայրս:

Ուրիշ օր մ'ալ մայրիկս պատմեց, գողիացի Ժանտարդ անուն երիտաւարդ հովուհւոյն գիւցաղ-

նութիւնը, ըստ նա, աւելի սիրտ ունեցաւ ժանտարգ, քան այն ատենուան էրիկ մարդիկ, օգնութեամբն Սատուծոյ ազատեց զԳաղիա թշնամեաց ձեռքէն, որ կռուելու եկած էին ի Գաղիա, որուն տեր ըլլալ կը փափաքէին:

Երբ աւարտեց մայրս իւր պատմութիւնը, հարցուցի իրեն. թէ արդեօք ժանտարգը տեսած է ինք:

— Ո՛հ, ոչ պատասխանեց, ժանտարգ մեռած է շատ ատենէ ի վեր:

— Հապա. ըսի, ի՞նչպէս գիտես թէ նա ի՞նչ ըրաւ:

— Գրքի մը մէջ կարդացած եմ:

Ուրիշ օր մ'ալ մայրս պատմեց ճամբորդի մը պատմութիւնը, որ մեծ նաւերով ծովերու մէջէն ճամբորդութիւններ ըրած էր, ճամբորդը երկիր մը հասնու էր, ուր գետինը աւաղ էր, հոն ուռածութեամբով կը բնակին եղեր, և չորքտանի խոշոր կենդանիք կը գրտնուին, որոց կռնակը կուզեր կան: Նաեւ գեղեցիկ ծառեր, որ կաթի պէս անուշ և ճերմակ հիւթերով քի պտուղներ ունին, և ուրիշ ինձ համար շատ մը հետաքրքրական բաներ:

— Նորէն հարցուցի մօրս:

— Մայրիկ, այդ երկիրները դացած ես:

— Ո՛հ, ոչ պատասխանեց մայրիկը, շատ հեռու են:

— Հապա. ի՞նչէն գիտես թէ

հոն այդպիսի բաներ կան, (ամէն մէկ հարցմանս ատեն, առջի ընդունած պատասխաններս կը մոռնայի):

— Դարձեալ, ըսաւ մայրս թէ գրքի մը մէջ կարդացի:

Օր մը երբ մայրս տնէն դուրս ելաւ, առանձնութենէ ձանձրանալով, մանաւանդ մտածելով թէ չըկայ քովս մէկը որ ինձ պատմութիւններ ընէ, ըսի ինքնիրենս, քանի որ մօրս գեղեցիկ պատմութիւնները գրքերու մէջ կը գտնուին, կրնամ զանոնք դանալ նոցա մէջ անոնցմով պօսնուի:

Գացի գրտագանին վրայէն գիրք մ'առայ և զայն բացի. . . ի՞նչ տեսեմ. . . ոչ ինչ, միայն պղտիկ սեւ նշաններ ճերմակ թղթի վրայ:

Գոյեցի զայն, և անոր մի ուրիշ կողմը բացի, նորէն ճերմակ թուղթ և սեւ պղտիկ նշաններ, գրքին երեսները դարձուցի, թըղթապեցի, բայց սիկորէն մինչ վերջը մի և նոյն բանն էր:

Տեսնելով որ բան մը չը պիտի հասկնամ գիրքը սեղանին վրայ նետեցի բարկութեամբ մը և կը կարծէի թէ միայն ես եմ որ չեմ կարող հասկնալ. առանձնութենէ ձանձրացայ՝ ընկեր չունէի, թուշունըս ալ չէր երդէր՝ քնոցոյ սպասելով մօրս գալստեանը:

Երբոր սիրելի մօրս ներս մտանելը լսեցի անմիջապէս ոտքի ելայ և անոր առջեւ վաղեցի և ըսի:

— «Մայրիկ. ի՞նչ պէտք է ընել խմանալու համար քու պատ-

մութիւններդ, քոր դրքիդ մէջ կը գտնուին:»

— Տղաս՝ պատասխանեց մայրս ԿԱՐԴՈՒ ՍՈՐՎԵԼՈՒ Է:

Սոր վրայ միաքս դրի կարգալ մորվերաւ աշխատիլ:

Տղայք, բնեցէք և հետեւեցէք:

Բ.

ՀԵՂԵՆՈՒ ՀԻՈՅՆ ԿԱՐԾՈՒՔՆ

ՀԱՅՈՒ ՀԵԱՑ ՄԱՍԻՆ

Ասկէ մի քանի տոմարներ յառաջ փոխմութեայլ լոյնածառալ լրագրոյ միջոցաւ Ալմ եւսական Յունարէն թերթէ մը թարգմանութեայլ արտատրուած — այս բառերն արդի աշխարհաբանին կը պարտինք — մէկ յոգուածն, զոր հեղինակն հի մը հրատարակութեան տուած էր, հայու հեաց մասին իւր կարծիքն յայտնել ազելով, բողոքովին սխալ ու մտացածին բացատրութեամբ լի լինելով, անշուշտ թարգմանչին Յունարէն լեզուի մէջ ունեցած բարձր արժանեացը, այսինքն է, անհմտութեանը պատճառաւ, կը փութամք տուանոր անոր ճշգրիտ մէկ թարգմանութիւնն հրատարակել ի պատիւ և ի փառս մեր բաղմախալ և անմասն յունագիտութեան, որ արդէն իւր արժանաւոր համբաւն կը վայելէ այն ամեն հայ անհատներու առջեւ, որ սկսած են կախաղել « քայի մէքաւ»

քերիէն, և քայի սքերա, քերիան

«Երկար տառն Բերա անցուցած բլլալով, որպէս մի քանի հասարակութեանց, նոյնպէս Հայ կանանց մասին հմտութիւններ քաղեցի, կամ ծաղկաքաղ բրի, զորս ահա՛ այսու գրովս կը փութամ՝ հրատարակութեան տալ պատուական լրագրոյդ միջոցաւ:

«Հայ հասարակութիւնը, որ արդէն ծանօթ է Յունաց իւր թանձր խառարի մէջ պարտակեալ պատմութեամբն, զոր միայն իրենք կը պատմեն ունեցած բլլալ, այս Հայ հասարակութիւնը կրտմ, հաւա, ապէք խօսքիս, կիններ ալ ունի, որ արտաքին երեւութով, ճիշդ մեզ պէս կիններ են. սակայն անոնց մասուոր, բարոյական, հոգեկան, բնկերական և բնասնական փնտախ կարի աարբեր է մեր կանանց այս տեսակ (ական) վերջաւորող բառերու փնտախէն, օրինակի համար առնենք անոնց քիթն, որ անտեսախտական տեսակէտով շինուած չէ: Եթէ ձմեռ ատեն քիթերու մուշտակ հագցնելու նորաձեւութիւնը, որ խնդրոյ նիւթ եղած է այս օրերս մեր բարձր ակումբներուն մէջ, վերջնականապէս բնդունուի, ծանր ծախսոյ գուռն պիտի բանայ Հայ հասարակութեան մէջ, որ արդէն այս տեսակ աւելորդ ծախսոյ պատճառաւ խռովեալ է բաւական: Իւ արդէն սիրային գործունեութեանց մէջ ալ մեծ արդելք են այդ — բաւ իրենց կարծ»

եայ - սխառուականքի թերն, մենք որ դժխտովն կամ յոտից յգլուխ սիրային աղբ մ'ենք, որպէս կը վիպեն մեր արդի և անցեալ կեանք մեր հրաշալի Առաքիլին մանաւանդ իւր նիւրիսուն ժանկիկով, չենք կրօնար հաշտ աշօք դիտել ասանց քիթերն:

Անցնինք, Հայուհին փափուկ կրնայ ըլլալ թէպէտ, եթէ ջանք տարուի, սակայն բնական կոպտութիւն մը կայ անոր բոլոր ընթացից վրայ, որ ամբողջ ասիական է, իրաւ է որ մենք ալ Ասիոյ մէջ կիներ ունինք, բայց անոնք օձի ուէս աւանտարի շապիկ կը փոխեն: Հայուհիք ոչ փափուկ եամբ չկը խօսին, և ոչ փափկակեր են. զօր օրինակ, եթէ բան մը հարցնես, հաւանութեան համար «հա՛» կը դարձածեն, ուրիշ բան է և կտրի փափուկ մեր «մոլիսթա», կամ, «վէվէ» են. բաւերն: Փափկոյիկեր չեն ըսի, հաստատում, այն սեռ պահանջ ապաշխարանայ հետեւորդար և սիրոյ օրերն փախանակ մեզ պէս կտրմիր պատուական խաւեայն ուտելիք ընտրելու, տեսակ մը բան կուտեն, որ կարելի չէ անոր նմանող բան մը գտնել, զայն կը կոչեն Նօհուտ-թօլու, բայց իրաւամբ, օտարազգիք զայն էրմէնի-փանթիս-փանեաղ կանուանեն:

Այնչ կրնան սորվիլ, և օտար վարժարաններ կը դիմեն, իբրեւ թէ օտար վարժարաններն նորէն դլուխ պիտի ձուլէր իրենց համար, Աղջիկներն երբոր ամուսնան, դրեթէ

կը վայրենանան, իրենց ազգականներէն և ամուսիններէն զատ ոչ զոր կընդունին տունէն ներս, կատարեալ չինական բերդաքաղաքներ են անոնց տուներն. ընդհակառակը հեղեհուհին, մորդասէր ի բնէ, վերջապէս՝ Հայուհին չգիտէ աւանին տնտեսութիւն, ի զոր այն համակրելի Հայը (*) կը ջանայ ուսուցանել անոնց տնտեսագիտութիւն: Եւ Հայուհին չգիտէ նաեւ իւր ամուսնայն հետ վարուելու եղանակն, գիշերը անկողինէն, ցերեկը խոհանոցէն դուրս չելլեր, բայց չը գիտէ ոչ մին և ոչ միւսն արդիւնաւոր կացուցանել: Օրինակի համար, տունէնք հայ էրիկ մը, - բայց միշտ օրինակի համար, ըսածս սխալ չըմբռնուի. - տունէնք Հայ էրիկ մը որ իւր կնոջ փափկահնչիւն ձայնի մը կըսէ, սիրեցեալդ իմ, նազելիդ իմ: Դիտես այս պարագային Հայ կինն ի՞նչ կը պատասխանէ, չեմ, չեմ, չեմ, և կտրի պատն ի վեր ելլել, իւր թէ մամուկ ըլլար: Արդ ի՞նչ կզգայ խեղճ ամուսինը, որ քիչ շատ գիտուն է, որովհետեւ պարտած է Յունաստան, այցելած է Ալթինայ, թերեւս դրած իսկ անոր փառայ և փառադրութեանց

(*) Ո՞վ կրնար երեւակայիլ թի այս երեւելի տնտեսագէտը համբաւ և սէր դաւած ըլլայ մինչեւ ի Յունաստան, մինչեւ ի խորս օրտից Հեղեհուհեաց. որք այնքան փեմ են Մեր Դիողինեան շնորհաւորութիւնք յօժարակամ կը մատուցանեմք այս համակրելի տնտեսագիտին

վերաբերութեամբ, ի՞նչ կրնէ այսպիսի ամուսին մը, որ մանաւանդ զդայուն է, նախ կռիւ տպաւ կնաթողութիւն անշուշտ:

«Ո՛հ, որչափ խօսիմ, այնչափ խօսելիք կայ, բայց ու՛ր կօրճ պիտի կապեմ, և ներողութիւն կը խնդրեմ ի ձէնջ Պատ. Խմբագիր, որ արդէն այնքան երկարեցի այս աննշան նիւթն, Միտի փոփաւք մ'ունիմ, այն է, յօդուածովս օգտակար ըլլալ Հոյ արանց. սրոց կրներն անշուշտ քիչ շատ կրնան բարոքիւ սցապիսի յանդիմանախններով:»

Կրնայ լլաւ որ լոյնածաւալ լրագիրը դիտմամբ սլալլած և փաղաքականի դարձուցած ըլլայ Հելլենուհոյն Հոյուհեաց մասին դրած այս յօդուածն, յայնժամ քիչ մը իրաւունք ունեցած կ'ըլլայ, և մենք անիրաւ գտնուած կըլլանք այդ յօդուածին թարգմանին Յունարէնի անտեղեակ ցուցներով, բայց պէտք է որ ճշմարտութիւնը յայտնուի, և «ոչ»ն եթէ «այո՛», թարգմանել բանաւ որ է՝ այնպէս ընելու է:

Յաջորդ. թուով Հայուհոյն Հելլենուհեաց մասին ունեցած կարծիքն և հաւատքը պիտի հրատարակեմք, զոր հինաւորց և խորագետ սատանայ մը կարող եղած է թարգմանել նոյնպէս բնագրէն, այսինքն Հայուհեաց սրտէն:

ՆՇԱՆԱԹՍՈՒԹԻՒՆՐ

Ա. Ապիկար Ամբակումեան՝ բնիկ Խաղիւղցի, արհեստ երբեմն գրաշար՝ ա՛յժմ՝ փողոցի քարշարներն համարող, ընդ օրիորդ փաթաթիա Ումլտաղեան, ի կէտիկ բաշա (դրամժօտ երեք քարալանայ՝ սրոց երկուքը սուանց խաբախի, կարի սէլէ մը և 1880 ի տարեցոյց մը, Է.Ր հնութիւն):

Բ. Եղիա Հանէնտէեան՝ հայրենիք Թօփգափու, արհեստ մաշաճի ընդ օրիորդ Յամիկ Հայհաղեան յետիւգուլէ (դրամժօտ երկու չիշ Փրէնկիւղիւմի օշալալ, և վեց հատ մատէն դդալ):

Գ. Արամ կիւլմէզեան՝ Ղալաթացի, ուսանող բժշկաբանութեան ընդ օրիորդ Թաթիոյշա պատուրճեան, լանկա (դրամժօտ երկու տարիէն վճարելու պայմանաւ երկու հարիւր բուսլիյէ ոսկի):

Դ. Փիլիպպոս Զընտանեան՝ իւսկիւտար, արհեստ տիրացու, ընդ օրիորդ Փերրոնէ պօմպաեան, վարժուհի, Գապաթաշ, (դրամժօտ վարժարանին նախկին ծրագիրն և անվճար մնացած ամսաթոշակներն):

Ե. Մահտէսի Խաչօ Գապակէօղեան (դաւաւացի) Սամաթիա, արհեստ նաւախար, ընդ օրիորդ Նէփրիկ Սուլուեան Սամաթիա, (դրա-

մօժիտ մօրը մահուամբ մահիւլը
դացած հազար հանգուան պօսթան
մը, յորում կը բուսնէին երբեմն
բնակի կաղամբ և ընտրեւադոյն բը-
րաստ:

ԴԻՈՂԻՆԵՍԻ ԵՐԱՋՆԵՐԸ

Ա.

Այսպէս Դիողինեսի պօստոյ թա-
ղերու մէջ երազով բրած պտոյտ-
ներն պիտի հրատարակենք հետըզ-
հետէ:

Աչերս փակեցի, քնացայ, և
ահա՛ կը տեսնեմ:

Ժխոր, աղմուկ, յուզմունք,
պուշտուկ, անէծք, հայհոյանք,
կոծ և դանակոծութիւն, լաց և վայ-
նատուն, ճիչ և աղաղակ, ասոնք
մէկ կողմէն, լուծիւն և խաղա-
ղութիւն, անդորրութիւն և օրհ-
նութիւն, ողբանք և քաղցրախո-
սութիւնք, զուարթութիւն և բերկ-
րանք, երգ և ցնծղոյք, ասոնք ալ
միւս կողմէն: Առաջիններն կը լրս-
ուէին և կը տեսնուէին տարին ան-
յուշած ամուսնացելոց բնակարան-
ներէն, վերջինները՝ այն տուններէն
որ երկու ձեռքեր միացնող քահա-
նայն գեռ նոր դուրս ելած էր ա-
նոնցմէ:

Այս տեսարանայ բռնեւ, յու-
րաց մին աջս և միւսը ձախս կը
դանուէր, երբ շուարած միացած էի,
վարանելով թէ որ կողմն ընտրե-

լու և մտնելու էր, լսեցի մեծաձայն
աղաղակներ աջէս, որ կրտէին, հո՛ս
հո՛ս, ո՛վ աղնիւ մարդ, ո՛ր Դիողի-
նէս, հո՛ս եկուր, հոսիր, վերջ
առուր մեր այս խառովութեանց: Հօ-
ղիս զարմացմամբ կը խորհէի թէ՛
ինչպէս այս մըշտ կուռով պատաղ-
եալ անձինք. որք անշուշտ Դիո-
ղիւեան Լապտեր կարդացած չէին,
լսած էին աղմուկութիւնս, և հոշ-
տարար բարձր կարողութիւններս,
ահա ձախէս միւս խումբն սկսաւ
դռնել, ո՛չ, ո՛չ, այս կողմ, այս կողմ,
ո՛վ բաղմերախա զուարճարանդ, ե-
կու պարենք, երգենք, ցատկենք,
խօսինք, խնդանք: Եյս կողմ, սի-
րունիկ Դիողինես, նօնօշիկ Դիողի-
նես: Բայց ես որսչեցի, շխտակը ը-
սելու համար, աջս դառնալ, և
մտնել կուռարանն, ուր մրցանակն
աւելի դժուարաւ կ'ստացուի, և
փառք՝ աւելի անհատունելի է:

Եւ ահա յիմնամեայ, սպիտա-
կահեր, կնճռածախրտա և պարբե-
րարար կատաղի բայց սկսուն տիկին
մը կը մօտենայ ինձ, և խնդիրն կը
բացատրէ: Իւր ամուսինն որ 23 տմ-
եայ դեղերիկ երիտասարդ մ'էր,
ղինքը ա՛լ չսիրել սկսած է եղեր,
և կը կռակածի եղեր որ ուրիշի մը
հետ յարաբերութիւն հաստատած
լլայ:

Ռսկինքս կերած ատենը դե-
ղեցիկ էի: Կը պօռար, հիմա տղեղոյ
ան ատենը սլոտիկ հիմա մեծ: Եւ
տակաւին այնպիսի խօսքեր. և այն-
պիսի կասկածներ, որ կին մը եր-
բէք իրաւունք չունի դոյացնելու:

որովհետեւ չկայ գրեթէ կին մը որ
ինքզինքը հայելիին ցուցուցածին
պէս տեսնէ :

Ինչ որ է , խնդիրը կտրուող-
րել պէտք էր , գրան առջեւ էինք
ականջս այդ բողոքներուն , և աչե-
րսս , պէտք է ճշմարտութիւնը խոս-
տովանիմ , գիմացի տանց պատու-
հաններուն անկաժ որոյմէ ալ հը-
րաւիրուած էի :

Կրնաս երեւակել ընթերցող
թէ պալտի ծանր կտայութեան մը
մէջ կը գտնուէի , մէկ կողմս ուշու-
մէկ կողմս դարուն . լեզուով մէկ
կողմին խօսելու է , աչքերով միւս
կողմին : Բայց վերջապէս վարպետը
վարպետ է , հաղիւ առջեւս կեցող
բարեպաշտ տիկնոջ կրտէի . ոտանկ
կառկածներ աւերադ է տիկին , կը
դռուռնայի պատուհանաբազմաւ օ-
րիորդի մը գլխաւոր () ողջոյնեբա
մատուցանելու , և հաղիւ թէ ող-
ջոյնս կանարտէի , կը վերադառնա-
յի տիկնոջ մտիկ ընելու , որ կար-
ծեմ թէ դործը կռահած էր , բայց
չեմ յուսար , որովհետեւ ըստ .

Հա՛ , դժ՛ւն ա՛լ . . . է՛յ թա՛-
մա՛մ . . . :

Այս խօքէն ես սա՛ հասկցայ

(*) Գլխաւոր , պէտք է իմանալ
դիւտով , ըստ արդի հայկաբանութեան ,
նայեպէս քիչ մ'ալ առաջ յիշուած պա-
տուհանաբազմաւ ածականին զարմա-
նալու չէ , կամքն ազատ է , ճաշակն ոչ
միօրինակ , ուստի ինձ համար բացա-
ռութիւն չէր կրնար ըլլալ , և ես իմ
կամքիս և ճաշակիս հետեւեցայ :

որ , իրը թէ ըսել ուղերհա դժ՛ւն
ալ գիտես կոր որ գլխացը հարանիք
կար : Ուստի պատախանեցի . Պա-
տուհանինը հարան է կտրծեմ :

Հորց - պատախաննիս աւար-
ւորտելու չմնաց . ահա՛ սկսաւ ա-
մուսինը պրտալ . բայց այս անգամ
իրենց կուսոյն շարունակութիւնը չէր
ի՛նչ կը յուսաս ունկնդիր էֆէնտի
ուղղակի ինձ դէմ՝ բորբաքած էին :
Անպիտան , սրիկայ , վատ , խայտա-
ւտի , անպիտան , անպիտան . ևն .
բայց ո՞վ ուշողբութիւն կրնէ ա-
նանկ խօսքերու , ես աւելի մէկ
կէտի մը ուշողբութիւն դարձու-
ցած էի , այդ անձին ձայնին քաղց-
րութեան . որ կտրծեմ կը լըթուար
նուագարանի մը աղետոյ նման , և
կը խորհէի ինքնիրեն թէ , այս անձն
երգերու ըլլար՝ պիտի վերացնէր
զմորդ . երբ հայհոյելով՝ կը դրա-
ւէր :

Այս կարեւոր խորհրդածու-
թեանս մէջ երկար չմնայի , որով-
հետեւ ինձոյքի մը հրաւիրուեցայ ,
կուտէի այն բանէն , որ սովորաբար
այսպիսի վայրէկաններու մէջ կուտ-
ուի . այսինքն է՛ ծեծ , եւ Աստուած
գիտէ եա՛մ մեռնելու մատ մը մնա-
ցեր էր , որովհետեւ ինքզինքս
պաշտպանելու կարող փիճակին մէջ
չէի , և Լուգոներս մարած , ինկած
և կտոր կտոր եղած էր , այս՛ , քիչ
մնացեր էր որ գանակած մեռնէի ,
բայց ահա յանկարծ ինքզինքս դը-
տայ պաշտպանեալ , ազատած և
մտրդատէր ուսերու վրայ վերցը-
ուած . — Ի՞նչ կը խնդաք , կը կար-

ծէք թէ ուսերը մտորդասէր չե՞ն
ըլլար. — Խնչ եղած էր. ահա
նշմարտութիւնը. սիրածպիտ դրա-
ցիք, որոյ շնորհիւ անշուշտ այս
պատիւը կըլլար ինձ, բուռն զոյ-
րութիւն դիմած, կառած և յաջա-
ղած էին փրկել զիս :

Ահա անանկ քովն էի, շուրջն
բոլորուած էին, ա՛յլ փայրկեան, ա՛յլ
փսեմութիւն, ա՛յլ ամենայն ինչ, ժը-
պիաներու մէջ, նայուածքներու
մէջ տեղ, քրքիջներու միջեւ. — այս
միջեւ բաւը ուրիշ թերթէ տաւած
եմք չեմք ընդունիր դողութիւնը —
բերանս այն խօսք մը արտատա-
նելու, ըսելու թէ, բայց, հաւա-
տացէք թէ չգիտէի, ի՞նչ ըսելու
բերանս բացի, դանկ բառ մը պի-
տի ըսէի անշուշտ. թօհա՛մբ բառ
մը դանկ, այլ ի՞նչ դժբաղդութիւն
այլ ի՞նչ փառութիւն ա՛յս երազոյ
կողմանէ տալ զժբաղդ մահկանա-
ցոս, ահա կարթննամ. անիծեա՛ւ
արթնութիւն, ի՞նչ աղէկ պիտի լը-
լայ, ի՞թէ միշտ յնանայինք, որ-
պէս կըսեն հայ կանայք, մեռելի՛
պէս . . . :

ԱՌԱԿՔ ԴԻՈԴՈՆԵԱՆ

Սէր, ցաւ և դրամ անկարելի
է որ գաղտուկ մնան :

Զդուշտցի՛ր կեղծաւոր հարսէ
անտիտ աներձագէ, շատախօս գու-
քանչէ, լեղումնի կնոջմէ, սանձար-
ձակ երկխաբէ, հիւանդ բժիշկէ,

լուռ մարդէ, նոր պահգոկէ, հին
թշնամիէ, անոյշ գինիէ ու կծանող
դրաղիտէ :

Չհա՛ղ զ շունէն և չխօսող մար-
դէն զգաւ շայիր :

Վախցիր այն հաւէն՝ որ քու
տունդ կուտէ գարին և ուրիշի տուն
հաւելի՛թ կածէ :

Նախանձը սիրոյ ժանտախտն է
և կատկածը բարեկամութեան քաղց-
կեղն :

Գայլին ախանջին կոչնակին ձայ-
նը միշտ «գառն դառն» կը լսուի :

Եթէ երկտաարդը գիտնար,
ծէրը կարենար ու ծոյլը կամէր՝ աշ-
խարհի վրայ անկարելի բան չէր
մնար :

Գովէ՛ լեռն՝ այլ դաշտին վրայ
կեցիր. գովէ՛ ծովն՝ այլ ցամաքէն
մի հեռանար և գովէ՛ ամառնու-
թիւնն՝ ալ դու ամառի մնա՛ :

Զիոյն յառաջակողմն, հրացա-
նին յետակողմն, սեղանին մէջ տեղն
խաչ կուոյ հեռաւորագոյն տեղին
փափագելի են :

Կեր քու ախորժակիդ և հաղ-
ուէ այլոց ճաշակին համեմատ :

ՍՈՈԼՁՍԲԱՆԱԿԱՆ

Ա.

ՈՒՅՆԵՐ

Կ'ուղէ՞ք առաջ մտաւին ունեալ, հետեւարար՝ կարողի միտք, հետեւարար՝ հարուստ բոլորեւ կարող և հետեւարար՝ երջանիկ բոլոր, հետեւեցէ՛ք այս խրատներուն, թէն ըլլան առնք խնայողասիրութեան հակառակ, Եւէկ քորով երկու թրուշուն խիտ քիչ անգամ կը դարեւաին. «կամ զմին ատիցէք, և զմիւսն սիրեցէք»:

Նախածաշ — Առաւել՝ երբոր կ'եղէք անկողնէն, պէտք է կաթի տեղ բնարէք աւելի գիւրամարս տաւիլքներ, օրկնակի՞ն համար, եթէ ձմեռ է, կարմիր խաւեարն. սեւ խաւեարը նշանակու թիւն չունի իւր տխուր դոյնով, մանաւանդ որ կարմիր խաւեարն յաւնական չբաւարարակութեան համն և՛ հոտն ունի, և այդ հոտը մը համար շատ յարմար է. կաթի գործածութիւնը հնութեան կարգ անցած է, և որդէն հարկ ալ չկայ սնոր չափազանց գործածութիւնը սա առաւելութիւնն միայն՝ ունեցաւ, որ կաթնազօռներն ջուրէ տուներ չկամ խաւութեան շինեցին:

Սմառ առնն, իբր նախածաշ միւրդերն գովելի են, որք և կ'օժանդակեն բժշկաց անհամեմատելի

ծառայութեանց: Այս իրաւամբ կըրնան ուտուիլ վարունկ, սեխ, ձմերուկ, և անկարող լինա կեռաս, զոր քանի ուտեն՝ ազդասիրութեամբ կեռաս. կուտաի նաեւ բալ (ֆիշնէ), որուն կարմիր գոյնը աւաակ մը ներկ է, որ զմարդ ներքին կազմէն կը ներկէ:

Նախածաշի մէջ կրնայ դարձածուիլ քացախ, անպիտան քացաց առաջին գեղն, որուն բժշկական և ալ մէկ դարման կրնայ հաստատել, կրնայ ուտուիլ նաեւ հաճտակ (փաթիլիճան), մեծ քանակութեամբ: Թեքեւս շատեր խնդան այս բանին վրայ, խայց շատ հին դիւա մ'է այս, ո՛չ աղաքէն փարիճան բարշաւն նոյն բանն է. քացախ և սկիւռէ: Եւնք կոյն այս վիճակին մէջ ուտել կառնալովէնք, որ ստամոքսի դրութեան խանգարում՝ յառաջ չդալ: Չմոռնանք ըսելու թէ նախածաշի տուեն մարդ պէտք է որ առնուաղն կէս հօխա հաց ուտէ (ֆիլոյի հաշուով), հիմակումն հացերուն համար այս զգուշութիւնն բանաւոր է, որովհետեւ այժմ հաց բսելով՝ օգ կամ հով կ'լմանանք, և ով որ օգ կամ հով չառներ կը մնասուի կուտարեւայէս:

Ճաշ — Ճաշն սկսելու է, աղջիկ մանուկ մը, կէս հօխա կըռող դըլլոնճըգ միախ խորովելով, մանչ մանուկ մը նոյն քանակութեամբ մարեայ միտով, տուանց ուշադրութիւն ընծայելու անկէ բուրած ունոյշ հոտին, զոր ոմանք զգուսի կը

Համարեն : Պատանիք ուտելու են մէկ հօխա , երիտասարդք՝ երկու՝ չափահասք՝ երեք , ծերերը յերեկները բնաւ բան ուտելու չեն , որ շուտով մեռնին . որովհետեւ ծերութիւնը անկողնոյ ըլլալով՝ անտանելի է նոյն իսկ իւր անձին : Երկու հօխայէ վար կշռող երիտասարդները՝ զգուշանալու են երկու հօխայ միա ուտելէ , որովհետեւ՝ եթէ այնչափ ուտեն՝ յայնժամ չորս հօխա պիտի կշռեն , և անոնք կարող չեն չորս հօխա ծանրութիւն վերցնելու : Հացի խնդրոյն դալով , յերեկուան ճաշին համար , մէկ հօխայէն մինչեւ վեց հօխա կրնայ ուտել անփնաս : Յաւարտ խորովածոյն , հարկ է ուտել առնուազն երեք տեսակ կերակուր եւս . մեծ քանակութեամբ , կամ , որպէս կըսեն ճաշարաններու մէջ , ամբողջ բօրոյն : Զուր , կրնայ դորձածուիլ կամ ոչ , ջուրը նշանակութիւն չունի այս մարդկային ջրհեղեղին մէջ :

Հրամէք կամ նախընթրի

Երեկոյեան ընթրիքէն առաջ հացկերոյթ մ'ալ կայ , որ կը կոչուի հրամէք կամ նախընթրի : Ոմանք՝ ախորժակէ զուրկ մարդիկ , փխադողազուքիւն կանուանեն զայս , այլ Դիոդինէս՝ որ ախորժակի մասին հետեւելի օրինակ մը կրնան ըլլալ . մաքրապօղալութիւն կը կոչէ : Այս ճաշին ժամանակ ամեն քաջութիւն ցոյց տալու է . վա՛յ անոր որ այս միջոցին քաջամարտիկ ստամոքս մը

չներկայացներ համադամ կերակրող ի ներկայութեան , այնպիսին կարսուած է տու յաւէտ , աւա՛ղ երկու օրէն պիտի մեռնի նա յանկարծամահ . և խեղճ բժիշկներն այդ դէպքին մէջ պիտի տեսնեն կամ տեսնել կարծեն ծանր հիւանդութեան մը ենթակայութիւն , սերնդական հիւանդութեան մը . ինտիմատինս մեռեալին ծնողաց :

Այս ճաշի միջոցին , բաւական կը համարինք այսօրու ըսել , պէտք է ուտել յերեկուան ճաշին կրկինը :

Ստամոքսը առաձգական լինելով կրնայ ընդարձակիլ . առկա ինքն չկլկելու բաներ կան , որ պատկաճադիրք կը յաջողին կլկեցնել : Ստամոքսի այս բնութիւնը յատկութիւնն փթացնելու չէ , մեծագոյն ճարտարութիւնը՝ առիթէն օգուտ քաղելուն է :

Ընթրիք

Ընթրեաց ժամանակ , ամեն բան լմնալու է , սեղանին փշրանկներն անգամ , սխալաց մէջի դոյզն մտացորդներն իսկ . ահա հոս է նրկատելի կէտը . ընթերցող , գուցէ չլրցիր դաշակել զայն , բայց ակներեւ է խնայողասիրութիւնն : Այս կերպով տեղի չմնար սեղանին փշրանքները հաւաքելու անօգուտ աշխատութեան , և պնտկները լուալու համար՝ աճառի , ջրոյ , և ջուրը տաքցնելու համար ածուխի , եւ այս ճաշէն յետոյ անմիջապէս պառկելու է , որովհետեւ խօսիլ , նրսալիլ , պարել կամ պտտիլ յոյժ

Ֆլատտակար ևն արդէն չիլ շտտ յողնած ստամբսի մը համար, թէ պէտ ամբողջ օրուան մէջ կերուածն օյսպէս ոննչան բաներ բլլուն :

Բայց չըսինք թէ ինչ կերու- կուր ուտելու է ընթերեաց միջոցին :

Գիտէք անշուշտ որ ամենէն փառաւոր ճաշը ընթերիքն է, ամե- նէն տկար ստամբս ունեցողն՝ բան մը աւելի կուտէ այս միջոցին և ինչ- պէս մեր առողջարանութիւնն կա- բենար անյլշատակ անցնիլ այս ճա- շըն :

Ոմանք կը կարծեն թէ բուռը տրուած դառնուկ մը կը բաւէ : Ե- թէ արդարեւ այդպէս բլլոր, ապ- րիլը՝ խաղաղիկ պիտի դառնար : Ո- մանք կըսեն թէ, երկու գառնուկ ուտելու է, ոմանք ալ այս երկու գառնուկին վրայ քանի մը պնակ ուրիշ կերակուրներ ալ կուեղնեն :

Եղան կարծողներ որ պնակ- ներն ալ ուտելու է, բայց այս վերջ- նոց կարծիքը՝ մենք չտիպալանցու- թիւն կը համարինք, շտտակերու- թիւնը ամեն ազգաց մէջ ընդուն- ուած է թէ ֆլատակար է, այդպի- սի բան մը չենք հրամայեր մենք : Բայց հարկ է որ ստամբսին դէմ եղած այս կուոյն մէջ յարձակումը սոսկալի բլլայ, իրամ յաղթելու է կամ յաղթուելու :

Մեծն Սըլեքսանդը պայթեցաւ բայց ատիկայ պարտութիւն մը չէր իրեն համար : Քանզի ահա կը ծնի իւր գերեզմանէն Դիողիսեն ան առող- շարանութիւնն :

Առանց աւելի Ֆրիկարելու այս յօդուածն, որ արդէն ձանձրացու- ցիլ եղաւ, ինքուսնիմք ընթերեաց միջոցին՝ բուռը տրուած երկու գառ- նուկ ուտելու գրութիւնը՝ մէկ մար- քու համար : Երեք ուտելու գրու- թիւնը՝ երկու մարդոց համար, չի միութիւնը զօրութիւնն է :

Արդ՝ այս առաջին դասն կա- ւարտենք, կար և կարողութիւն մաղթելով մենք մեզի յաջորդ դա- սերուն համար :

ԶՈՒՍԱՐՃԱԼԻՔ

Պարոն մը յետ երկարատեւ հիւանդութեան՝ ապաքինման ճամ- բուն մէջ մտնելով, օր մը զինքը խնամող բժշկին կը հարցնէ :

— Ի՞նչպէս կըցայ՝ ապրիլ այս- քան շարաթներ առանց բան մը ուտելու :

— Բժիշկը կը պատասխանէ : Ո- բովհետեւ տենդը կը սնույանէ ար- դէն :

— Իրա՞ւ կըսես, ուրեմն չենք կընար անկէ սալ մեր ծառայից :

«Կերեւայ թէ ամեն երկրի մէջ ալ մի և նոյն բանն է, ծառայից շա- տակերութիւնն և տեարց ժրատու- թիւնը միշտ յառաջադէմ վիճակի մէջ են :»

ՍԷՕԶ ՍԷՕՀՊԷԹ

Իբի ահպապ մէյիտանէտէ պի-
րազ սէրհօյլանտըքաան սօնրա ,
պիրի պաշլար պիր կիւղէլ հիքեա-
յէ նազլ իթմէյէ ,

Տիկէր աըքատաշը հիքեահէ-
հազ իթտիկինտէն , սապահըսը պիր
մէպլապ քէնտիտինէ պազշըշ վէրէ-
ճէյինի վատ իտէր :

Սապահըլըն աըքատաշընը
պուլուպ ազշամբի վատընըն իս-
թէ իսթէ :

— Ճանըմ ազշամ պիր հալթ
ըսը իթտիք :

— Օ հալթը ազշամ իթմէտին
շիմտի իթտին , սէյլէտի ,

* *

Մատամանըն պիրի , քէնտի
թանըտըղը տէյիքանլընըն պիրի-
տինտէն թաճիզ օլույօրտը , իշի
զօճասընա նաըլ իթտի :

— Օնտան գուրթուլմանըն չա-
րէսի եօզ , հէր շէյէ ճէվապը վար
սէյլէտի :

— Նէ տէյօրօուն , օնա տիլէ-
լինի կէօսթէլմէլիսին , սէյլէտի
զօճասը :

— Կէօսթէլարիմ :

— Էյ նէ տէաի :

— Ինճու աիր տէաի :

* *

Որճաք պիր հապտաա սէրհօ-
շըն պիրի մէյհանէէ կիրէրէք , ա-
նէլէ պիր սուրէթլէ :

— Շունտան պիր քօնեակ վէր
պինա չօք սուսատըմ ,

Իշտիքաէն սօնրա թաթլը պիր
սէտա իլէ :

— Շիմտի սուսամմամ կէշտի ,
վէր պիր պիր տահա քէֆ իշիւն :

* *

Օրէրա թէաթրօսունտա , պի-
րինճի բէրտէ թէքմիլ օլունտուք-
տա , էհալի էլ վօւրարաք թէք-
րար օլընմատը թալէպ իտէր :

Սէյիրճիլէրտէն կպիրի քէնտի
զօշուտունա սօրար :

— Պու կիւղէլ պիր օրէրա տէ-
կիլ իտի , նիշիւն թէգըրար իսթէ-
յօրլար ,

— Չիւնքի քիմնէ պիր շէյ ազ-
նայամտըղընտան զանն իսթյօր-
լարքի իքինճի տէֆա օլունտուքտա
ազնայաճադլար ,

ՏԵՐ ԵՒ ՏՆՕՐԵՆ - ԱՐԱՍ ԱՇՃԵԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ ՏՊԱԳՐ. ԱՐԱՍ ԱՇՃԵԱՆ
ԵՌԻՍՈՒՑԵԱՆ ԻԱՆ ՎԵՐԻ ՅԱՐԿ ԹԵՐ Զ

معرف: نظارت جلیله سلك رخصتیه طبع اولتشد

نومبر ۵۶